

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
johan.gannedahl@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om EUs Klimatmål 2040 och industriell koldioxidförvaltning

Er beteckning: KN2024/00503

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län ställer sig bakom EU-kommissionens förslag om klimatmål till 2040 som innebär en minskning av växthusgasutsläppen med 90 % netto jämfört med 1990 års nivåer.

Länsstyrelsen anser att EU och Sverige bör ta fram klimatmål och strategier för 2065/2070. Länsstyrelsen framför det i detta sammanhang för att den stora mängd negativa utsläpp som behövs efter 2065/2070 kan påverka val av åtgärder för att nå målet till 2040.

Länsstyrelsen anser även att avskild koldioxid så långt det är möjligt ska slutförvaras. Användningen av avskild koldioxid i industriella processer (CCU) bör ses som en övergångslösning för att skynda på utvecklingen och implementeringen av avskiljningstekniken.

Förslaget om 90% utsläppsminskning

Den omställning som krävs i samhället för att nå Parisavtalet är omfattande. Omställningar är utmanande och innehåller både vinnare och förlorare. Kostnaderna för att inte minska utsläppen tillräckligt fort är stora. Det är en utmaning att minska utsläppen tillräckligt snabbt, samtidigt som man försöker få så få som möjligt att förlora på omställningen och maximera vinsten med omställningen.

Sett till de stora kostnaderna ett förändrat klimat kan leda till vore det önskvärt att minska utsläppen ännu snabbare än med 90% till 2040. Det skulle även vara önskvärt att inte vara så beroende av olika former av negativa utsläpp (utgör cirka 10%-enheter av föreslagen

minskning) eftersom det är osäkert om de kan uppnås, samt att det finns en risk att de inte är lika permanenta utsläppsreduktioner. Det behöver dock balanseras mot att hinna göra insatser för att fler ska bli vinnare och inte förlorare i omställningen och därmed skapa social vilja att bidra i omställningen.

EU visar i sin konsekvensbeskrivning att det är kostnadseffektivt att minska utsläppen med 90% relativt mindre ambitiösa mål och belyser vikten av insatser för att fler ska bli vinnare i omställningen. Ett EU-mål om 90% nettominskning underlättar också för Sverige att kostnadseffektivt nå sitt mål om nettonoll-utsläpp av växthusgaser till 2045.

Länsstyrelsen i Dalarnas län bedömer baserat på ovanstående och den konsekvensbeskrivningen som finns i EU-kommissionens meddelande att EU-kommissionen gjort en väl avvägd bedömning när de föreslår ett klimatmål till 2040 som innebär en minskning av växthusgasutsläppen med 90 % netto jämfört med 1990 års nivå.

Behov av mer långsiktiga mål och strategier

Sverige tog fram sin vision om nettonollutsläpp av växthusgaser till 2050 i propositionerna för en samlad energi- och klimatpolitik 2008/2009. EU tog fram ett meddelande om Färdplan 2050 våren 2011. Nu cirka 15 år senare är det ungefär samma årtal som gäller även om målen skärpts och konkretiserats.

Det är viktigt att fokusera på 2045/2050 när utsläppen ska vara nettonoll och viktigt att fokusera på konkreta mål för åren innan dess för att uppnå målen. Det finns dock potentiellt en risk i att för ensidigt titta på att utsläppen ska ner till noll då det för att uppnå Parisavtalet är minst lika viktigt att nå omfattande nettonegativa utsläpp under perioden efter 2050. Ett längre tidsperspektiv skulle kunna påverka vilka insatser som prioriteras redan nu för att uppnå 2030- och 2040-målen.

Länsstyrelsen bedömer därför att EU och Sverige bör ta fram klimatmål och strategier för 2065/2070.

Koldioxidavskiljning och lagring, CCS/CCU

Koldioxidavskiljning är en energikrävande process och finns idag i mycket begränsad utsträckning relativt de framtida behoven. Majoriteten av den koldioxidavskiljning som görs idag görs för att

effektivare utvinna fossila bränslen eller på annat sätt nyttja koldioxiden, väldigt lite lagras för att minska klimatpåverkan.

Om de produkter som produceras med hjälp av den avskilda koldioxiden förbränns utan att koldioxiden på nytt fångas upp ger den ursprungliga avskiljningen väldigt liten nytta för klimatet. Eftersom processen för avskiljning är mycket energikrävande kan det till och med vara negativt för klimatet.

Eftersom det är svårt att få ekonomi i avskiljningsanläggningar kan det vara berättigat att under en övergångsperiod få använda den avskilda koldioxiden i nya produkter och därmed få ekonomisk ersättning för koldioxiden. Det är dock viktigt med en tydlig målsättning att avskild koldioxid i första hand på sikt ska lagras i slutförvar, samt att den avskilda koldioxid som används i produkter ska användas i produkter där det är möjligt att återigen avskilja koldioxiden så att det blir ett cirkulärt kretslopp. Att tillverka bränslen för användning där det inte är realistiskt att på nytt avskilja koldioxiden hjälper inte klimatet även om fossila bränslen ersätts.

Länsstyrelsen anser utifrån vår kunskap därför att avskild koldioxid så långt det är möjligt ska slutförvaras. Användningen av avskild koldioxid i industriella processer (CCU) bör ses som en övergångslösning för att utveckla avskiljningstekniken.

Bakgrundsinformation

EU kommissionen har gjort ett meddelande om EU:s klimatmål till 2040 och ett meddelande om industriell koldioxidförvaltning. Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) har skickat ut förslagen på remiss bland annat till samtliga länsstyrelser.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med energi- och klimatstrateg Erik Särnholm som föredragande.